

skriver dessa rader, har detta år hört delar av completoriet sjungas som levande församlingssång på ett pojkläger, vid en ungdomskurs, vid ljusgudstjänster i en genuin lantbrukarförsamling och vid avslutningen i en ungdomskrets. Han har påträffat tidebönsboken som en älskad andaktsbok icke blott hos präster utan jämväl hos lekfolk. Han har sett den användas växelvis mellan makar och ämbetsbröder. Han är fast övertygad, att den, därest den införes i församlingsbruk med kärleksfull hänsyn och med noggrant aktgivande på att åtminstone någon del av församlingen — t. ex. ungdomskretsen eller konfirmanderna — redan från början är aktiv och att den övriga församlingen noga undervisas om saken, verkligen har det allra största uppbyggelsevärde just för »vanligt enkelt folk».

Då det nu utkommer en ny del, omfattande completorium för kyrkoårets olika tider, är det en glädje att anbefalla den till enskilt och allmänt bruk. När man bläddrar igenom dess tideböner med deras fasta uppbyggnad, där man genast känner sig hemma men där samtidigt antifoner, hymner och böner växla i en meningsfull rytm, gripes man på ett särskilt sätt av kyrkoårets rikedom. I sin kyska och försynta skönhet rymma dessa gamla bönesätt både julens skira glädje över inkarnationens under, passionstidens korsmystik och påskens brusande halleluja, för att icke stanna vid kyrkans övriga tider i deras vackra växling. Med särskild tacksamhet skall antecknas, att vi fått en aftonbön — underbart djup och tröstefull — för den dag »då någon ligger på bår» — andra goda bidrag att förtiga.

Alltså: tag, sjung, läs och bed!

Bo Giertz.

Årets nya organister.

Examina avlagda under 1937 vid Musikaliska Akademien.

Högre organistexamen: Karin Ahrenius, Ebba Herrman, Ingrid Tronders, Ivar Bergström, Sture Bokenstrand, Harry Carlsson, Bengt Gustafsson, Gunnar Gustafsson, Thor Hammar, Olle Kjellberg, Birger Källén, Olov Linder, Einar Lindström, Erik Magnusson, John Nyström, Ake Paulin, Gunnar Samuelsson, Nils Sandén, Olle Söderlund, Torild Tyrén, Rego Wiklund och Sture Östman.

Kantors-(kyrkosångar-)examen: Karin Ahrenius, Ingrid Tronders, Anna-Greta Weslien, Karl Boström, Len-

nart Ekström, Bengt Franzén, Olof Frizell, Valter Johansson, William Jonsson, Anton Löow, Gunnar Marcussen, Bertil Nilsson, Ake Paulin, Nils Sandén, Gunnar Sjöstrand, Lenart Sporsén, Per Staaf, Bengt Sterner, Axel Sundkvist och Kurt Törnvall.

Lägre organistexamen: Luleå. Censorer: S. Holmberg, A. Nordwall, G. Fastberg; examinator: G. Karlin.

Birgit Grafström, Karl Höglund, Erik Ahlfort, Gunnar Axén, Moses

Lindberg, Enfrid Nygren, Gustaf Hellblom.

Umeå. Censorer: A. Nordwall, C. Håkansson, E. Silén; examiner: K. Engquist.

Mårta Nilsson, Ester Ödén, Sigrid Persson, Brita Fröst, Gunfrid Ågerstrand, Nils Skarin, Per Gustafsson.

Falun. Censorer: H. Lindquist, A. Jobs, H. Berggren; examiner: C. Rogberg.

Karl Alfom, Karin Blomquist, Signe Fältting, Valborg Gelin, Arvid Granblom, Inger Johansson, Ellen Larsson, Signe Linder, Bengt Norman, Berit Romson, Karl Strandberg, Nils Westlund, Åke Wicksberg.

Uppsala. Censorer: Otto Olsson, I. Widéen, G. Lindberg; examiner: H. Weman.

Maria Bergman, Ture Gudmundsson, Bengt Hansson, Emanuel Jansson, Erik Karp, Gunnar Lindström, Arne Lundberg, Ragnar Pilström, Joh. Söderlind, Bror Wiklund, Gösta Östlund.

Göteborg. Censorer: I. Widéen, B. Anrep-Nordin, R. Jansson; examiner: H. Asplöf.

Johan Härenstam, John Simonsson, Håkan Gabriellsson, Margit Henriks-

son, Lydia Ambjörnsson, Anna Johansson, Ruth Benjaminsson, Mildred Andersson, Ester Båth, Dagmar Strömquist, Greta Josefson, Erik Lundberg, Otto Redström, Erik Edwardson, Elsa Möller, Karl Mattsson, Stig Rohdin, Olof Wikström, Ebbe Gren.

Linköping. Censorer: O. Wadborg, H. Cederwall, F. M. Allard; examiner: R. Darell.

Karl-Erik Andersson, Stina Bergman, Gösta Holmström, Evy Jeppsson, Donald Peterson, Sten Svanström, Lennart Wennerberg, Karl Zetterlund.

Kalmar. Censorer: O. Morales, B. Anrep-Nordin; examiner: D. Becker.

Hans Adrielsson, Carl Axelsson, John Alkfors, Karl Bjäler, Bengt Hägg, Anna Jonasson, Arnold Kalin, Ingvar Lundmark, Gösta Nyborg, Sven Nordström, Ture Olsson, Karl Sandahl.

Lund. Censorer: O. Morales, O. Wadborg, E. Briem; examiner: J. Hedar.

Otto Bruhn, John Ericsson, Hjalmar Holmqvist, Maj Håkansson, Olle Hägerstrand, Karl Karlsson, Sonja Karlström, Asta Lundgren, Inez Nilsson, Nils Nilsson, Nils Olsson, Sven Persson, Bo Stavenow, Sven Söderström.

Sångveckor.

Sångvecka i Alnö. Den sångvecka, som hölls i Alnö 23—29 augusti under komminister Ingvar Sahlins ledning, gav inte blott teoretisk och praktisk insikt i fråga om kyrkosången. Det var väl dess främsta uppgift. Och den uppfyllde därvid alla förväntningar.

Men vidare — och det är kanske av ännu större intresse för denna tidnings läsare — den gav också en sann upplevelse av kyrkomusikens väsen och en klar syn av gudstjänstens idé. Det är så mycket mera glädjande,

som detta förmedlades ej endast till den trängre kretsen av deltagare utan även mer eller mindre till en stor skara av församlingsbor.

Detta skedde kanske främst genom de kvällsandakter som regelbundet firades i Alnö nya och gamla kyrka — inom parentes sagt båda synnerligen ägnade till sångveckohelgedomar. —

De fyra första veckokvällarna voro var för sig bestämda av de fyra kyrkoårstiderna. Då genomgicks mässmusiken för respektive serie, därefter nå-

gon eller några av de mest typiska koralerna. Och slutligen utfördes — efter vederbörlig förklaring — på den nyrestaurerade orgeln verk av samma prägel. Det var komminister Sahlin som gav orienteringen och Hugo Diestler, högskoleläraren från Stuttgart, skötte orgeln. Han spelade nästan utslutande verk av Johann Sebastian Bach.

På fredagen invigde Biskop Bohlin Alnö nya kyrkogård. I anslutning därtill ägnades fredagskvällen åt allhelgonatidens motiv. Sångveckans kör utförde därvid en kantat av Krieger: »Den rättfärdige blir hädanryckt undan oron».

Varje sådan kväll avslutades i den oförlikneliga medeltidshelgedomen. Det hölls en kort betraktelse, som lät ordet ur var kyrkoårstid varda förkunnat. Och så följde completorium.

Söndagens högmässa skall även bevaras i minne. Så stor var för många upplevelsen att utur hjärtat få sjunga och bekänna tron utan hindrande stöd av orgeln. Och aftonens konsert blev icke minst för sångarna en syn och en upplevelse av verkens egen inboende rikedom.

Därför var denna sångvecka ett glädjeämne, som man ännu talar om man och man emellan i denna bygden och som man alltfört skall tala om. Och därför vänta vi ännu flera veckor av det slaget, om möjligt ännu mera koncentrerade kring gudstjänsten.

Holger Näsholm.

Sångvecka i Höör. På Akersberg, Lunds stifts Kyrkliga Ungdomsförbunds egendom invid Höör (Skåne), hölls den 9—15 augusti en sångvecka. Som ledare för densamma stod upphovsmannen till våra svenska sångveckor, musikdirektören och komministern Ingvar Sahlin, Viksta. Ett 30-tal präster, organister, lärarefolk och

andra kyrkliga körsångare voro deltagare i denna ur många synpunkter mycket givande studievecka i kyrklig sång. Redan i sitt inledande föredrag, sångveckans »programförklaring», betonade pastor Sahlin, att det här icke var fråga om blott en sällskaplig samvaro, där man nu och då för sitt nöjes och för tidsfördrivs skull idkade sång, utan meningen var, att av dagarna göra en verklig arbetsvecka. Och här var det å andra sidan ej i första hand, ja, egentligen inte alls meningen, att resultatet av veckan skulle bli ett till utförande färdigövat konsertprogram, utan det gällde, att den enskilde deltagaren under veckans lopp gemensamt med de övriga skulle få en inblick i och om möjligt en fördjupad uppfattning av och en klarare förståelse för den kyrkliga sångens innersta, egentliga väsen.

Genom ledarens instruktiva föredrag lika mycket som genom de praktiska sångövningarna klarlades, hurusom den kyrkliga sången bör ha förkunnelsekaraktär, bör bära fram ett religiöst budskap med sina toner, och detta på ett sådant sätt, att den vänder sig icke blott till känslan utan även till viljan och påverkar denna och så på den sjungande eller lyssnande övar ett direkt positivt inflytande av bestående art. Verklig kyrklig sång nöjer sig således icke med att blott ge tillfällig »stämning» eller något slags »uppbyggelse» så där i allmänhet, som ofta varit fallet med många av det förra århundradets kyrkomusikaliska alster. Den äldre klassiska kyrkomusiken fram till 1750 har sin stora betydelse tack vare att den i allt uppfyller nyssnämnda krav; dess viljebetonade hållning röjes genom dess starka rytmiska prägel. Detsamma är fallet med en stor del av den allra nyaste kyrkliga körmusiken, och så var det icke en tillfällighet utan en

nödvändig följd av veckans syftemål, att arbetsmaterialet utgjordes av körsaker av Schütz, Praetorius, Buxtehude, Bach m. fl. av »de gamle» samt Distler, Pepping, Runbäck o. a. av »de nya».

Även den gregorianska sången fingo deltagarna lära känna något utav. Varje morgon sjöngs Te Deum i morgonbönen och varje dag avslutades med completorium i Höörs kyrka. Vid söndagens högmässa tjänstgjorde sångveckans ledare och deltagare som resp. kantor, organist och kör och vid en musikstund samma dags kväll försökte »sångveckan» genom att sjunga

en del av de genomgångna sångerna genom den uppmärksamt lyssnande församlingen del av, vad äkta kyrkomusik rymmer i sig utav predikande förståga.

Åkersbergsveckan blev en god och mångsidig övning i flerstämmig sång, den ökade kännedomen om god och dock tekniskt icke oöverkomlig körlitteratur, den knöt många vänskapens värdefull band mellan deltagarna, men framför allt skänkte den större klarhet syn ifråga om kyrkomusikens höga syftning. Detta blev veckans stora, oförglömmeliga behållning.

Deltagare.

Recensioner.

Liturgiskt.

Colin Dunlop, Processions. Alcuin Club Tract XX. Oxford 1932. 79 sidor, inb. 3 sh.

»No station, no procession», d. v. s. ingen procession utan ett mål, sammanfattar författaren sina tankar rörande processionerna i det nutida kyrkolivets tjänst för att därmed antyda vikten av processionernas sakliga motivering. Det skall vara procession, icke promenad.

Någon tvekan om behovet av processioner hyser förf. ej. Han påpekar inledningsvis hurusom *Book of Common Prayer* genom sin nära anslutning till Bibeln (man tänke t. ex. på otte- och aftonsången) och sitt ålderdomliga språk står ganska främmande för stora delar av landets befolkning. Det behövs likasom en brygga mellan dessa och den ålderdomliga liturgien. Såsom sådan brygga har processionen sin stora uppgift att fylla.

Liturgiska promenader, d. v. s. processioner för processionens egen skull, ogillar förf. Processionen skall — så-

som redan i Jerusalem på Silvias tid — vara sakligt motiverad. Det är intressant att läsa författarens utveckling av denna saklighet både i den historiska tillbakablick han gör och i hans behandling av processionen som nutidsproblem. Tänkvärda äro ock hans förslag till processionssedens återupplivande och utnyttjande både i vad som avser tillfällen för processioners anordnande och de praktiska detaljerna vid själva ordnandet.

De kyrkliga processionerna äro ett ömtåligt kapitel här hos oss. Att de alltmer arbeta sig fram torde vara obestridligt. Säkert skulle både deras vänner och deras motståndare må väl av att läsa här anmälda lilla bok. Den som vill försöka sig på att uppliva den kyrkliga processionsseden har här en vederhäftig hjälp. Och mer än en som står fullständigt främmande, ja fientlig, mot tanken på kyrkliga processioner skulle säkert mildra sitt omdöme inför författarens sakliga framställning av deras innebörd.

Knut Peters.

orgel har kommit från Nordiska Musikförlaget just lagom till julen, lämpliga för dem som söka julklappar eller något nytt att utöka repertoaren med före julens fester.

Ren julkaraktär har Josef Jonssons Julsång tonsatt till Frithiof Björks dikt: Juleklocka ring, o ring (Pris 1: 50) samt Henry Lindroths »Julklockorna» (Pris 1: 50). Alice Tegnér har tonsatt ett litet sångspel för barnens julfester »Nu är det jul igen» (Pris 3: 50). Det skall säkert mottagas med förväntningar och tacksamhet av alla dem som ha sångspelsbestyren om hand vid barnens julfester och som förut äro förtrogna med huru väl och vackert

Alice Tegnér vet att tonsätta sånger för barn.

Av mera allmänlig karaktär äro två solosånger av den flitige komponisten Jacob Nyvall. Den ena är Emil Liedgrens bekanta dikt Låt mig bli en pil på din båge utgiven under titeln: Ett verktyg i Herrens hand (Pris 1: 80 med sångstämma). Den andra till en dikt av Heinz Caspari, för övrigt icke så alldeles lyckad, benämnd Till sist (Pris 2: —).

Slutligen har Carl Godin utgivit en tonsättning av Gabrielssons mycket kända och mycket ofta tonsatta psalm om bönen: Det spirar i Guds örtagård (Pris 1: 20).
T. R.

Meddelanden.

Val. Till innehavare av Förenade tjänster ha utsetts:

i Gräsö, Sthlm, R. Pilström, Uppsala, i Medåker, Västm., S. Jonsson, Ödeshög, i Norrbyås, Örb., Sture Lundström, Vansbro, i Transtrand, Kopp., K. L. Johansson, St. Skedvi, i Tvååker och Spannarp, Hall., Martin Larsson, Gränna, i Fliseryd, Klm., Nils Carlsson, Ullared, i Vikar, Örb., Oskar Harald Andersson, Stjärnfors, i Gäddede, Jmt., Nils Åke Hamberg, Alanäs, i Forshem, Skar., B. Brander, Falun, i Götlunda, Skb., Lennart Gustafsson, Långemåla, i Eckerö, Sth., Reinhold Johansson, Transtrand, vid Vikar i Nora, Örb., Harald Andersson, Stjärnfors, i Timrå, Vnrl., Erik Axel Norberg, Håsjö, i Jämjö, Blek., Gustaf Fryksén, Jönköping, i Ekeby, Or., E. Sundgren, därstädes, i Fasterna, Sth., Sten Erik Ahlbäck, Salem, i Silvåkra, Malm., G. Rooswall, därstädes, i Hackås, Jämtl., S. Skogman, Trångsviken, i Håsjö, Jmt., Arvid Höglund, därstädes, i Hogdal, Gtb., Ivar Simonsson, Lommelund, i Edsleskog,

Älvsb., S. Bengtsson, Skölvane, i Ornlunda, Östg., Lennart Wennerberg, Linköping.

En Minnesfond. *Anna Bergström-Simonssons* namn har blivit känt och aktat i hela vårt land inom skilda kretsar. Hennes banbrytande gärning till fromma för ungdomens musikaliska fostran och en god röstvärd har burit rika frukter. Den sångliga kulturen i våra dagars skolor såväl som den stegrade förståelsen för röstvärdens betydelse ha helt visst sitt upphov i fru Simonssons gagnarika livsgärning. Många äro de som stå i djup tacksamhetsskuld till henne såväl för eggande pedagogiska impulser som ock för återvunnen rösthälsa.

I ett upprop inbjudas Anna Bergström-Simonssons vänner och lärjungar samt envar intresserad att hufvästa hennes minne genom att deltaga i bildandet av en fond, avsedd att bära hennes namn. Denna fonds kastning är ämnad till resestipendier åt lärare i skolsång och i röstvärd.

Undertecknarna Oskar Lindberg, Marianne Mörner, Bruno Nyström, Annie Petersson och Einar Ralf utgöra en kommitté, som å postgirokonto 15 29 33 mottager bidrag till fonden och efter hand redovisar dem i tre av huvudstadens ledande tidningar.

Efter insamlingens avslutande sammankallas givarna till ett sammanträde, som beslutar om fondens förvaltning och hithörande frågor.

Bland undertecknarna märkas *Richard Sandler* och *Arthur Engberg*.

Inför den nya årgången.

Med detta nummer avslutar Tidskrift för Kyrkomusik och svenskt Gudstjänstliv sin tolfte årgång. Inför den stundande, trettonde årgången har Redaktionen inga ändringar att anmäla i avseende på redaktionen eller i fråga om tidskriftens allmänna anordning och redaktion. Det program som Tidskriften hittills fullföljt skall alltfört och med de medel, som stå Redaktionen till buds, även i det följande genomföras.

Det stundande året blir — så långt kan man i varje fall våga att profetera — för varje företrädare av kyrkomusikaliska intressen ett betydelsefullt år. Det blir med nödvändighet den nya psalmbokens och koralbokens år. I skrivande stund föreligger meddelandet om att psalmboksförslaget nu överlämnats av kommitterade till Ecklesiastikministern och att Kungl. Majts godkännandet av psalmboken lär vara att förvänta redan vid sista fredagskonseljen i november 1937.

Ej långt därefter torde man ha rätt att förvänta att det nödvändiga koralbokskomplementet skall föreligga.

Därmed äro de närmaste arbetsuppgifterna också för Tidskriftens nästa årgång bestämda. Det måste bli angeläget för kyrkomusikens speciella representanter att främst själva skaffa sig kunskap om dessa båda nya för gudstjänstlivet självt utomordentligt viktiga böcker. Det skall också bli en angelägen uppgift för Tidskriften att söka bjuda hjälp att föra allmänheten in i psalmboken och koralboken samt att föra psalmboken och koralboken ut till menigheten.

I samband härmed må meddelas att Redaktionen hoppas att, redan i första numret av nästa årgång publicera en omredigering av kyrkokalenderns psalmvalsanvisningar för högmässa och aftonsång samt för veckans andakter, så att hänsyn tages till den nya psalmboken.

Arthur Adell.